

“คาร์บอนเครดิต กู้โลกร้อน”

กลุ่มงานแผนสิ่งแวดล้อม

อุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้นเรื่อยๆ และมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนอาจทำให้ตกอยู่ใน “สภาวะโลกร้อน” (Global Warming) นั้น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศซึ่งสาเหตุหนึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มนุษย์เป็นผู้ผลิตขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งจะไปสะสมและรวมตัวอยู่ที่ชั้นบรรยากาศและทำให้เกิดปฏิกิริยาดังกล่าว โดยก๊าซเรือนกระจกเหล่านั้น ได้แก่ คาร์บอนไดออกไซด์ อนุภาคน้ำ ไอโซน มีเทน ไนตรัสออกไซด์ และคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน (CFCs) จะเก็บกักความร้อนไม่ให้ระบายออกไปนอกโลก และทำให้โลกร้อนขึ้น โดยผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากสภาวะโลกร้อนนั้น เริ่มจากสภาพภูมิอากาศจะแปรปรวนอันส่งผลให้เกิดภัยพิบัตินานาประการ ไม่ว่าจะเป็นอุทกภัย ภัยแล้ง ไฟป่า หรือความแห้งแล้ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าองค์กรระดับโลกอย่าง สหประชาชาติ (UN) ได้ให้ความสำคัญกับปรากฏการณ์นี้เป็นอย่างมาก และได้พยายามหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน

"คาร์บอนเครดิต" หมายถึง สิ่งทดแทนการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ที่ส่วนใหญ่เกิดจากการเผาผลาญน้ำมันดิบในโรงงานอุตสาหกรรมหรือยานยนต์ หากประเทศพัฒนาแล้วไม่สามารถลดมลพิษของตนได้อีกต่อไป ก็ต้องใช้วิธีช่วยเหลือประเทศด้อยพัฒนาให้ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เมื่อลดได้จะกลายเป็นคาร์บอนเครดิตของตนเอง ทำให้ไม่ต้องจ่ายค่าปรับ เช่น การปลูกป่าไม้ 2.5 ไร่ จะสามารถเก็บคาร์บอนเครดิตได้ 2 ตัน การใช้พลังงานแสงอาทิตย์แทนน้ำมัน 1 หน่วย จะได้เครดิตประมาณ 0.6 กิโลกรัม ตัวอย่างเช่น ประเทศ A อยู่ในยุโรป ถูกกำหนดให้ลดก๊าซเรือนกระจก 50 ล้านตัน แต่โรงงานอุตสาหกรรมหรือโครงการที่มีในประเทศ A พยายามลดอย่างเต็มที่แล้ว ได้เพียง 30 ล้านตัน จึงต้องไปซื้อคาร์บอนเครดิตจากประเทศกำลังพัฒนามาอีก 20 ล้านตัน ไม่เช่นนั้นจะโดนปรับ ตันละ 3,000 บาท ประเทศ ก จึงติดต่อไปที่ฟาร์มเลี้ยงหมูขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศ ข เพื่อช่วยสร้างโรงไฟฟ้าจากก๊าซชีวภาพ เมื่อสร้างเสร็จทำให้ต้นทุนค่าไฟฟ้าฟาร์มหมูลดลงเดือนละ 2 ล้านบาท ถือเป็นการลดจำนวนก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม สมมติว่าลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ปีละ 1 ล้านตัน จำนวนที่ลดได้ จะถูกเรียกว่า "คาร์บอน

เครดิต" ซึ่งประเทศ A จะได้คาร์บอนเครดิต 1 ล้านตันไปรวมกับ 30 ล้านตันที่มีอยู่ หรือในอนาคตฟาร์มหมูที่อยู่ใกล้เคียงอาจใช้เทคโนโลยีเดียวกัน มาลงทุนสร้างโรงงานไฟฟ้าก๊าซชีวภาพเอง แล้วขายคาร์บอนเครดิตให้ประเทศ A ก็ได้

คาร์บอนเครดิต แบ่งได้หลายประเภทตามหน่วยของคาร์บอนเครดิตได้แก่

1. คาร์บอนเครดิตที่มีหน่วยเป็น AAU (Assigned Amount Unit) คาร์บอนเครดิตประเภทนี้มีเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว (Annex I) โดยจะได้รับอนุมัติปริมาณก๊าซที่สามารถปล่อยได้ในแต่ละปีไม่เกิน AAU ที่ได้รับ หรือหมายถึง ปริมาณคาร์บอนที่มีสิทธิในการปล่อยนั่นเอง

2. คาร์บอนเครดิตที่มีหน่วยเป็น ERU (Emission Reduction Unit) คาร์บอนเครดิตประเภทนี้ได้มาจากการโอนย้ายปริมาณก๊าซให้กันระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งอาจมาจากการช่วยเหลือ ลงทุนทำโครงการด้วยกัน ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งในพิธีสารเกียวโต เรียกว่า กลไกการดำเนินการร่วม (Joint Implementation : JI)

3. คาร์บอนเครดิตที่มีหน่วยเป็น CER (Certified Emission Reduction Unit) คาร์บอนเครดิตประเภทนี้ได้มาจากการโอนย้ายปริมาณก๊าซจากประเทศที่กำลังพัฒนา (Non Annex I) ภายใต้โครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM) อีกหนึ่งกลไกในพิธีสารเกียวโต ที่ให้ประเทศที่พัฒนาแล้วสนับสนุนลงทุนให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาลดก๊าซ แต่ปริมาณก๊าซที่ลดได้นั้นจะถูกโอนย้ายเป็นของประเทศที่ลงทุนให้ กลไกดังกล่าวดำเนินการด้วยความสมัครใจ

4. คาร์บอนเครดิตที่มีหน่วยเป็น RMU (Removal Unit) คาร์บอนเครดิตประเภทนี้ได้มาจากการลดการคายก๊าซจากการปลูกป่า (Afforestation) และการฟื้นฟูป่า (Reforestation) ในประเทศที่พัฒนาแล้ว

อยากขาย"คาร์บอนเครดิต" ต้องทำอย่างไร

ต้องเป็นโครงการเกี่ยวข้องกับนโยบายช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เช่น ผลิตพลังงานทดแทน น้ำมันเชื้อเพลิง แปลงขยะเป็นพลังงาน พัฒนาประสิทธิภาพการคมนาคม ลดมลพิษสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ที่เรียกว่า โครงการซีดีเอ็ม หรือ โครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM)

เจ้าของโครงการประเภทกลไกการพัฒนาที่สะอาดหรือโครงการซีดีเอ็มนั้นก่อนจะตกลงซื้อขายคาร์บอนเครดิตต้องมีการขอใบรับรอง CERs (Certified Emission Reductions) จากสหประชาชาติก่อนทั้งนี้เจ้าของกรรมสิทธิ์ CERs อาจมีทั้งโรงงานไฟฟ้าเอกชน ฟาร์มหมู โครงการปลูกป่า ซึ่งเป็นตัวเจ้าของโครงการ ไม่ใช่รัฐบาล นอกจากรัฐบาลจะเป็นเจ้าของโครงการเอง

คาร์บอนเครดิตในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกา "จัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2550" หรือที่เรียกย่อว่า อบก.หรือ "TGO" (Thailand Greenhouse Gas Management Organization) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2551 ซึ่งการเริ่มพัฒนาโครงการและตลาดซื้อขายปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับการรับรอง รวมถึงเป็นศูนย์กลางข้อมูลดำเนินงานและให้ทุนสนับสนุนการดำเนินงานด้านก๊าซเรือนกระจก

ขั้นตอนสำคัญในการขอใบรับรอง CERs คือ

1. ยื่นโครงการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกไปที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เสนอโครงการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา
3. ส่งเอกสารให้สหประชาชาติรับรองเพื่อออก CERs

ขณะนี้ "บริษัทบริการสิ่งแวดล้อม" (Environmental Service) กำลังเป็นธุรกิจใหม่ที่ต่างชาติทยอยเปิดในเมืองไทย เพื่อช่วยบริษัทหรือเจ้าของโรงงานที่ต้องการเป็นโครงการซีดีเอ็ม เช่น แนะนำขั้นตอนทำเอกสารขอ "CERs" หรือช่วยเป็นที่ปรึกษาการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เช่น ให้คำปรึกษาการออกแบบโครงการธุรกิจตรวจประเมินและรับรองโครงการ ธุรกิจตัวกลางซื้อขายกับต่างประเทศ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องประเมินสถานการณ์ในอนาคตด้วย เนื่องจากภาคธุรกิจไทยมีการใช้พลังงานไฟฟ้าสิ้นเปลืองมาก จึงควรมีการลดการใช้พลังงานด้านอื่นพร้อมกัน เช่น ออกกฎข้อบังคับให้สถานที่ราชการเปิดเครื่องปรับอากาศไว้ที่อุณหภูมิ 26 องศา สร้างอาคารประหยัดพลังงาน เป็นต้น

*****